

بسمه تعالی

# راهنمای جامع و کاربردی تراریوم و گلکاری در فضای آزاد

تالیف:

مهندس تقی زرجینی

(کارشناس کشاورزی و عضو سازمان نظام مهندسی)

مریم انوری نصرت

(کارشناس تولید)

سرشناسه: زرچینی، تقی، ۱۳۵۶ -

عنوان و نام پدیدآور: راهنمای جامع و کاربردی تراریوم و گلکاری در فضای آزاد

مشخصات نشر: تهران: آموزش فنی و حرفه ای مزرعه زرین، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص: مصور، جدول.

شابک: ۱۴۰۰۰۰ ریال: 978-600-95259-0-4

وضعیت فهرست نویسی: فیپای مختصر

یادداشت: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

یادداشت: کتابنامه.

شناسه افزوده: انوری نصرت، مریم، ۱۳۶۰ -

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۸۵۰۸۵

نام کتاب: راهنمای جامع و کاربردی تراریوم و گلکاری در فضای آزاد

مؤلف: مهندس تقی زرچینی (کارشناس کشاورزی و عضو سازمان نظام مهندسی)

مریم انوری نصرت (کارشناس تولید)

ناشر: آموزش فنی و حرفه ای مزرعه زرین

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۵۹-۰-۴

صفحه آرا: زرین گستر

طراحی جلد: بنیاد آیلاز

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

مرکز توزیع: تهران - دارم جنوبی - میدان خرم - روبه روی آموزشگاه زبان - پلاک ۱۸ - واحد ۱

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۴۹۸۲-۵

آدرس سایت: [www.zarinfarm.com](http://www.zarinfarm.com)

## فهرست مطالب

|    |                                            |
|----|--------------------------------------------|
| ۹  | مقدمه                                      |
| ۱۱ | تاریخچه تراریوم                            |
| ۱۳ | فصل اول                                    |
| ۱۳ | تراریوم                                    |
| ۱۵ | محل قرارگیری تراریوم ها                    |
| ۱۷ | انواع تراریوم ها                           |
| ۱۹ | وسایل و ابزارهای ساخت تراریوم              |
| ۲۱ | وسایل و امکانات مورد نیاز جهت ساخت تراریوم |
| ۲۳ | آماده سازی، تهیه و ساخت تراریوم            |
| ۲۵ | فصل دوم                                    |
| ۲۵ | مراحل تهیه تراریوم                         |
| ۲۸ | آبیاری، تهویه و کوددهی تراریوم             |
| ۳۰ | ظروف تراریوم                               |
| ۳۳ | نور مورد نیاز تراریوم                      |
| ۳۵ | گونه های مناسب جهت ایجاد تراریوم           |
| ۳۷ | فصل سوم                                    |
| ۳۷ | گیاهان مناسب جهت ساخت تراریوم              |
| ۳۷ | بگونیا رکس                                 |
| ۳۸ | بنفشه آفریقایی                             |
| ۳۹ | ارکیده                                     |

- گیاهان گوشتخوار ..... ۴۱
- گیاه استرپتوکارپوس ..... ۴۲
- فیتونیا Fittonia ..... ۴۳
- گیاه مارانتا Maranta ..... ۴۵
- سرخس ها ..... ۴۷
- پیرومیا ..... ۴۸
- گل حنا Impatiens L ..... ۵۰
- هدرا (عشقه) Hedra ..... ۵۱
- نخل مرداب ..... ۵۲
- پيله آ Pilea ..... ۵۳
- فصل چهارم** ..... ۵۵
- گیاهان مناسب جهت کاشت در شیشه گشاد با خزہ ..... ۵۵
- روش کشت ..... ۵۵
- گیاهان مناسب جهت کاشت در شیشه دهان گشاد با خاک ..... ۵۶
- روش کشت ..... ۵۶
- وسایل و امکانات مورد نیاز در زمان کاشت ..... ۵۶
- گیاهان مناسب جهت کاشت به همراه گلدان در آکواریوم بزرگ ..... ۵۷
- روش کشت ..... ۵۷
- کاشت مستقیم گیاه در سطح یک تراریوم زنگوله ای ..... ۵۸
- روش کشت ..... ۵۸
- گیاهان مناسب جهت کشت مستقیم در واردیان ..... ۵۹
- روش کشت ..... ۵۹
- استفاده از گلدان، جام یا آکواریوم برای قلمه ها ..... ۵۹

|     |                                                |
|-----|------------------------------------------------|
| ۶۷  | ..... فصل پنجم                                 |
| ۶۷  | ..... عوامل مهم خارجی در جوانه زنی بذر         |
| ۷۰  | ..... فتوپریودیسم                              |
| ۷۴  | ..... گل ابری Agreatum houstonisum             |
| ۷۵  | ..... بنفشه Violo                              |
| ۷۶  | ..... لادن Tropaeolum Majus L                  |
| ۷۷  | ..... آلاله Ranunculus                         |
| ۷۸  | ..... نسرين Amaryllis                          |
| ۷۹  | ..... فصل ششم                                  |
| ۷۹  | ..... گلابول Gladiolus                         |
| ۸۱  | ..... گل استکانی Bell Flower                   |
| ۸۳  | ..... میخک Carnation                           |
| ۸۵  | ..... پرنده بهشتی Bird of paradise             |
| ۸۶  | ..... ژربرا Gerbera                            |
| ۸۹  | ..... تقسیم بندی                               |
| ۹۱  | ..... فصل هفتم                                 |
| ۹۱  | ..... گل رز                                    |
| ۱۰۸ | ..... کاکتوس ها                                |
| ۱۰۹ | ..... نارسائیه و مشکلات مهم در پرورش کاکتوس ها |
| ۱۱۰ | ..... مهم ترین گونه های کاکتوس ها              |
| ۱۱۱ | ..... فصل هشتم                                 |
| ۱۱۱ | ..... ارکیده Orchis                            |
| ۱۱۳ | ..... سلوی Salvia                              |

|     |                                              |
|-----|----------------------------------------------|
| ۱۱۴ | ..... Ipomees L نیلوفر                       |
| ۱۱۵ | ..... Petunia اطلسی                          |
| ۱۲۱ | ..... گیاهان آکواریوم آب شیرین               |
| ۱۲۹ | ..... فصل نهم                                |
| ۱۲۹ | ..... گیاه دم گربه ای (الودئا)               |
| ۱۳۰ | ..... Cryptocoryne گیاه کریپتون              |
| ۱۳۱ | ..... Vallisneria گیاه والیس                 |
| ۱۳۲ | ..... Echinodorus گیاه اکینودوروس            |
| ۱۳۳ | ..... گیاه سازیتاریا                         |
| ۱۳۴ | ..... Acorus gramineus گیاه آکوروس گرامینئوس |
| ۱۳۴ | ..... گیاه زانیچلیا پالوستریس                |
| ۱۳۵ | ..... گیاه کابومبا                           |
| ۱۳۶ | ..... گیاه آنوباس آفضلی                      |
| ۱۳۶ | ..... Hygrophila گیاه هیگروفیلا              |
| ۱۳۷ | ..... گیاه الترناترا رینسکی لیلاسینا         |
| ۱۳۸ | ..... Spathyphillum گیاه اسپاتی فیلوم        |
| ۱۳۹ | ..... فصل دهم                                |
| ۱۳۹ | ..... تقویم باغبانی و نگهداری فضای سبز       |
| ۱۳۹ | ..... فصل بهار                               |
| ۱۴۶ | ..... چک لیست اوایل بهار                     |
| ۱۴۶ | ..... اواسط بهار                             |
| ۱۴۷ | ..... چک لیست اواسط بهار                     |
| ۱۴۷ | ..... اواخر بهار                             |

|                                        |            |
|----------------------------------------|------------|
| چک لیست های اواخر بهار.....            | ۱۴۸        |
| تقویم باغبانی و نگهداری فضای سبز.....  | ۱۴۸        |
| فصل تابستان.....                       | ۱۴۸        |
| چک لیست اوایل تابستان.....             | ۱۵۰        |
| اواسط تابستان.....                     | ۱۵۲        |
| مراقبت های باغبانی در فصل تابستان..... | ۱۵۳        |
| اواخر تابستان.....                     | ۱۵۳        |
| چک لیست اواخر تابستان.....             | ۱۵۴        |
| <b>فصل یازدهم.....</b>                 | <b>۱۵۵</b> |
| تقویم باغبانی و نگهداری فضای سبز.....  | ۱۵۵        |
| فصل پاییز.....                         | ۱۵۵        |
| چک لیست اواسط پاییز.....               | ۱۵۸        |
| چک لیست اواخر پاییز.....               | ۱۵۹        |
| تقویم باغبانی و نگهداری فضای سبز.....  | ۱۵۹        |
| وظایف فصل زمستان.....                  | ۱۵۹        |
| چک لیست اوایل زمستان.....              | ۱۶۲        |
| چک لیست های اواخر زمستان.....          | ۱۶۴        |
| <b>فصل دوازدهم.....</b>                | <b>۱۶۵</b> |
| هرس درختچه ها و درختان زینتی.....      | ۱۶۵        |
| اهداف اصلی هرس.....                    | ۱۶۶        |
| کارایی هرس در درختان و درختچه ها.....  | ۱۶۶        |
| دستورالعمل عمومی هرس درختان زینتی..... | ۱۶۷        |
| هرس درختان زینتی و خزان کننده.....     | ۱۶۷        |

|     |                                     |
|-----|-------------------------------------|
| ۱۶۹ | هرس فرمی و تزئینی درختان غیر مثمر   |
| ۱۷۰ | هرس درختان و درختچه های غیر مثمر    |
| ۱۷۱ | هرس درختچه های زینتی                |
| ۱۷۴ | نکات مهم در زمان هرس درختچه ها      |
| ۱۷۴ | هرس و فرم دهی درختان                |
| ۱۷۵ | نکات اصولی جهت شکل دهی درختان جوان  |
| ۱۷۶ | نحوه استفاده از کودهای شیمیایی      |
| ۱۷۷ | <b>فصل سیزدهم</b>                   |
| ۱۷۷ | مهم ترین بیماری های گیاهان زینتی    |
| ۱۸۳ | راههای تشخیص بیماری در گیاهان       |
| ۱۸۳ | عامل ایجاد اختلال و عوارض در گیاهان |
| ۱۹۵ | عوارض و اختلالات روی گیاهان زینتی   |
| ۱۹۶ | مهمترین اختلالات و عوارض در گیاهان  |
| ۲۰۰ | بیماری های گیاهان گلدار             |
| ۲۰۱ | بیماری های گیاهان برگی              |
| ۲۰۲ | تصاویر گل و گیاهان زینتی            |
| ۲۰۳ | <b>فصل چهاردهم</b>                  |
| ۲۰۳ | مجموعه سوالات تستی                  |
| ۲۰۸ | منابع و مأخذ                        |

## مقدمه

امروزه با توجه به ماشینی شدن زندگی و فاصله گرفتن انسان‌ها از طبیعت نوعی خلاء روحی و روانی در افراد جامعه بوجود آمده است. اگرچه بدلیل شرایط بوجود آمده در جوامع صنعتی امکان بهره‌گیری از طبیعت بخصوص گل و گیاهان زینتی بسیار اندک می‌باشد، اما می‌توان به انحاء مختلف و بصورت متمرکز از این موهبت الهی استفاده نمود. پرورش گل و گیاهان آپارتمانی، زینتی و بویژه ایجاد باغ شیشه‌ای در منزل و محل کار تا اندازه زیادی می‌تواند باعث آرامش خاطر و لذت روانی افراد شود. گیاهان زینتی از زیباترین شاهکار خلقت و بهترین هدایای خداوند متعال به انسان است، که نقش بسیار زیادی در زیباسازی و شادابی محیط خانه ایفا می‌کند. خوشبختانه پرورش و نگهداری گل در نزد ایرانیان از سابقه طولانی برخوردار بوده؛ بطوریکه در بیشتر منازل مسکونی کشورمان حداقل یک گلدان گل، درختچه بونسای و یا یک باغ شیشه‌ای (تراریوم) وجود دارد. نگهداری گل و گیاهان زینتی در آپارتمان اگرچه کاری سخت و حساس است، اما توجه نمودن به آن و ایجاد شرایط لازم می‌تواند محیط زندگی را بسیار شاداب و دلپذیر نماید. حس زیبادوستی در انسان باعث می‌شود تا با مشاهده منظره زیبا و چشم انداز بوجود آمده از گل و گیاهان زینتی تا حدودی از دغدغه و فشار زندگی کاسته شود. بُعد روحی و روانی انسان‌ها بسیار مهمتر از دیگر ابعاد او بوده، بگونه‌ای که هرگونه احساس خوب توأم با آرامش باعث ارتقاء بُعد جسمانی نیز خواهد شد. در این میان افرادی که از حوصله و وقت کمتری برخوردار هستند، با نگهداری تراریوم یا باغ شیشه‌ای در منازل مسکونی می‌توانند اقدام به نگهداری و پرورش گل نمایند. صنعت گلکاری همانند سایر صنایع کشاورزی نیازمند علم، تجربه، تخصص و تدبیر فراوان دارد. افراد مشتاق به طبیعت می‌توانند از طریق آموزش و مطالعه منابع علمی مربوط به پرورش گل‌های آپارتمانی و تراریوم بدون هر مشکلی اقدام به پرورش گل و گیاهان زینتی نمایند تا با خو گرفتن از محیط طبیعت و

گل‌های زینتی بهره و لذت کافی را ببرند. با توجه به استقبال بی نظیر شما عزیزان و علاقه مندان از جلد ۱ کتاب گل و گیاهان زینتی بر آن شدیم که کتاب جدیدی از راهنمای جامع و کاربردی تراسیوم و گلکاری در فضای آزاد را به رشته تحریر در آوریم. منبع مذکور بگونه‌ای تنظیم شده است که تمامی علاقه مندان و تولیدکنندگان از مطالب آن استفاده نمایند. البته توصیه می‌شود عزیزانی که از اطلاعات کمتری در این زمینه برخوردار هستند، جلد ۱ و ۳ این کتاب را نیز مطالعه نمایند. سعی ما همواره به این بوده که با تألیف این کتاب اطلاعات و مطالب کاربردی تر و سهل الوصول را ارائه کنیم، ولی هیچ گونه ادعایی نداشته و هرگونه کوتاهی و قصور را بر ما ببخشید. آنچه در این کتاب از نظر عزیزان خواهد گذشت اصول مهم پرورش و نگهداری گل و گیاهان زینتی، بونسای و باغ شیشه‌ای با تراسیوم در منازل مسکونی یا محل کار است که بصورت مجزا و در بخش‌های مختلف به آن پرداخته شده است. اذعان می‌دارم با ارائه پیشنهادات و نظریات شما عزیزان و دوستداران طبیعت، منبع مذکور می‌تواند به نحو بهتری ارائه شود. در آخر لازم می‌دانم از پیشنهادات و راهنمایی‌های دانشجویان و کارآموزان رشته کشاورزی که ما را در تألیف و چاپ کتاب‌های گلکاری جلد ۲ و ۳ یاری نمودند، نهایت تشکر را داشته باشم.

تقدیم به تمامی کسانی که در عرصه تولید و پرورش گل و گیاهان زینتی فعالیت می‌نمایند و همچنین تمامی عزیزانی که گل را بعنوان مظهر زیبایی می‌پندارند.